

УДК 336:012

Бичкова Н. В.
Коновалова А. А.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ДЕТЕРМІНАНТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТНК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

У статті досліджено особливості організації фінансів ТНК та визначені показники оцінки фінансової діяльності компаній. На основі регресійного аналізу здійснено оцінку ступеню впливу окремих показників фінансової діяльності на рентабельність інвестованого капіталу провідних ТНК світу.

Ключові слова: транснаціональні корпорації, фінансова діяльність, рентабельність інвестованого капіталу.

Постановка проблеми. Процес глобалізації світового господарства важко собі уявити без засадничої ролі транснаціональних компаній, що здійснюють свою діяльність на численних ринках різних країн та розмивають кордони національних економік. Успішність функціонування будь-якого підприємства, у тому числі і ТНК, багато в чому визначається ефективністю фінансової діяльності компаній. Необхідність дослідження ефективності фінансової діяльності ТНК зумовлена тим, що в період глобалізації роль світових гігантів постійно зростає, і діяльність корпорацій суттєво впливає на економічну кон'юнктуру більшості економік світу. Від ефективності функціонування ТНК залежать темпи інтенсифікації потоків інвестиційних і фінансових коштів, зростання національних економік, їх техніко-технологічне оновлення та залучення до світового економічного простору. Отже, актуальними є питання дослідження чинників підвищення ефективності фінансової діяльності ТНК в контексті формування стратегії управління фінансовою діяльністю компанії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізу ефективності фінансово-господарської діяльності корпорацій було присвячено чимало робіт як у вітчизняній, так і в зарубіжній науковій літературі. Значну увагу цьому питанню присвячено в дослідженнях організації UNCTAD, зокрема такими вченими, як Дж. Х. Даннинг, Дж. Р. Ділліард, Т. Оззава та ін. Серед вітчизняних науковців, що досліджували різні аспекти функціонування ТНК, в тому числі фінансово-інвестиційні, можна відзначити О. Беленкову, О. Кравченко, І. Ломачинську, Я. Міркіна, Л. Федулову, М. Чорного, С. Якубовського та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас окремі аспекти організації фінансів ТНК потребують більш поглибленого опрацювання. Зокрема, недостатня розробленість питань щодо визначення чинників, які безпосередньо впливають на ефективність фінансової діяльності ТНК, визначила необхідність проведення дослідження в окресленому напрямку.

Мета статті. Мета статті полягає у визначенні детермінантів ефективності фінансової діяльності ТНК як чинників формування фінансової стратегії господарюючих суб'єктів на основі застосування інструментарію регресійного аналізу даних.

Виклад основного матеріалу. Узагальнюючи розмаїття підходів до сутності фінансової діяльності суб'єкта господарювання, можна виокремити наступні найсуттєвіші ознаки даного напрямку діяльності підприємства, а саме:

– це діяльність, що призводить до змін розміру та складу власного і позикового капіталу підприємства [4];

– система використання різних форм і методів для фінансового забезпечення підприємства та досягнення ним поставлених цілей [7, с. 15];

– цілеспрямований процес практичної реалізації функцій підприємства, пов'язаних з формуванням та використанням його фінансових ресурсів для забезпечення його розвитку [2, с. 20];

– діяльність, що пов'язана із формуванням активів та капіталу відповідно до завдань розвитку підприємства, забезпеченням ефективного використання фінансових ресурсів у процесі господарювання, а також прибутковості діяльності за умов мінімізації фінансових ризиків та забезпечення фінансової стійкості і платоспроможності господарюючого суб'єкта [1, с. 21].

Втім, організація фінансів транснаціональних корпорацій має певні особливості, які відображаються в процесі розробки фінансових та інвестиційних рішень компанії. До специфічних ознак організації фінансової діяльності ТНК слід віднести залучення значних обсягів фінансових ресурсів за рахунок розміщення власних акцій та облігацій на світовому фінансовому ринку, концентрація капіталу шляхом перерозподілу фінансових потоків в материнській компанії та реінвестування виручки в дочірні філіали, мінімізація оподаткування за допомогою трансфертного ціноутворення та офшорних зон тощо. Отже, складність організаційної структури ТНК відбивається й на організації фінансових потоків та вимагає врахування фінансових інтересів різних груп стейкхолдерів корпорації (акціонерів, інвесторів, менеджерів, кредиторів, контрагентів, урядових структур та ін.) при розробці фінансової стратегії компанії, що реалізується у процесі фінансової діяльності.

Зауважимо, що стратегічною метою головних стейкхолдерів компанії (власників та інвесторів) є максимізація ринкової вартості компанії. Шляхом досягнення даної мети задовольняються фінансові інтереси й інших стейкхолдерів, оскільки це передбачає підвищення ефективності діяльності компанії, інтенсифікацію товарно-грошових потоків, зростання рентабельності вкладеного капіталу. Отже, визначимо фінансову діяльність транснаціональної корпорації як цілеспрямований процес реалізації рішень щодо руху фінансових ресурсів корпорації з метою максимізації її вартості та добробуту власників. При цьому ступінь досягнення намічених цілей є якісною характеристикою ефективності фінансової діяльності.

Водночас для оцінки ефективності фінансової діяльності ТНК важливим є ідентифікація кількісного показника, який би враховував інтереси стейкхолдерів та об'єктивно відображав результативність роботи фінансового менеджменту компанії.

З приводу визначення найбільш репрезентативного показника ефективності фінансової діяльності господарюючого суб'єкта серед науковців та економістів-практиків немає єдності. Переважна більшість теоретичних та емпіричних робіт присвячена оцінці загальної ефективності компанії з використанням системи вартісних (EVA, CVA, DCF, CFROI), ринкових (Tobin's Q, P/S, P/BV) та операційних показників (ROA, ROE) [3; 5; 10; 12]. Втім, на нашу думку, універсальним показником оцінки ефективності використання фінансових ресурсів, які належать як власникам, інвесторам, так і кредиторам, є рентабельність інвестованого капіталу (*return on invested capital, ROIC*). Даний показник на практиці часто використовується як індикатор здатності компанії генерувати додану вартість у порівнянні з іншими компаніями з урахуванням середньозваженої вартості капіталу. Розрахунок даного показника не вимагає застосування складних обчислювальних процедур та дозволяє оцінити ефективність діяльності менеджменту компанії за поточний та попередній періоди.

На рентабельність інвестованого капіталу корпорації впливають численні фактори як макро-, так і мікросередовища. До макроекономічних факторів належать такі, як економічна ситуація в країні, кон'юнктура ринку, податкова та кредитна політика держави, рівень тарифів та мита, ціни на ресурси та комплектуючі товари країн базування ТНК тощо. До мікроекономічних факторів належать ті, що безпосередньо пов'язані з внутрішньою діяльністю підприємства: організація фінансів підприємства, виробнича сфера, стратегія маркетингу та менеджменту тощо. Водночас, враховуючи те, що ефективність фінансової діяльності в першу чергу залежить від фінансових аспектів функціонування компанії, зосередимо нашу увагу на дослідженні впливу показників фінансової діяльності провідних ТНК світу на рентабельність інвестованого в них капіталу.

Для оцінки факторів, що впливають на рентабельність інвестованого капіталу ТНК, застосуємо регресійний аналіз даних як метод вивчення стохастичних взаємозв'язків в аналізі господарської діяльності підприємств. Для проведення дослідження була сформована статистична вибірка по чотирьом провідним американським корпораціям: Apple, General Electric, Ford Motors, Hewlett-Packard, які були відібрані на основі рейтингу Fortune Global 500 та входять до десятки найбільших світових корпорацій реального сектора економіки [9].

Обрані корпорації мають одну країну базування – США, тобто функціонують в єдиному макроекономічному середовищі, що дає можливість визначити ті детермінанти ефективності фінансової діяльності компаній, які безпосередньо залежать від обраної фінансової стратегії та результативності роботи фінансового менеджменту. Крім того, всі корпорації функціонують у виробничому секторі економіки, що відображається у схожих принципах формування структури капіталу та активів компаній.

Для отримання релевантної регресійної моделі були використані панельні дані фінансової звітності корпорацій за період з четвертого кварталу 2000 р. по перший квартал 2013 р. (по 50 спостережень для кожної компанії, всього 200 спостережень). Зазначимо, що панельні дані представляють собою пролонговані просторові вибірки, де кожен об'єкт (у даному випадку ТНК) розглядається протягом певного відрізка часу. Це дозво-

ляє суттєво збільшити кількість ступенів свободи, знизити мультиколінеарність між незалежними змінними та дослідити індивідуальну еволюцію характеристик всіх об'єктів вибірки на протязі часу [6, с. 272].

При побудові регресійної моделі за залежну змінну було прийнято показник рентабельності інвестованого капіталу (*return on invested capital, ROIC*), який обчислюється відношенням чистого прибутку компанії до сукупного інвестованого власниками акцій і кредиторами капіталу компанії [8]. Формула розрахунку показника має вигляд (1):

$$ROIC = \frac{NOPLAT}{SE + TLTD} \times 100\% \quad (1),$$

де ROIC (return on invested capital) – рентабельність інвестованого капіталу, %;

NOPLAT (net operating profit less adjusted taxes) – чистий прибуток після сплати податків, млрд. дол.;

SE (shareholder's equity) – акціонерний капітал, млрд. дол.

TLTD (total long term debt) – сукупна довгострокова заборгованість, млрд. дол.

Незалежними змінними, що можуть слугувати характеристиками ефективності фінансового менеджменту компанії, були визначені наступні (табл. 1):

Таблиця 1
Незалежні змінні, що визначені характеристиками оцінки ефективності фінансової діяльності компанії

Назва змінної, позначення	Формула розрахунку
Коефіцієнт інтенсивності продажів продукції (days inventory outstanding, DIO)	$DIO = 91.5 \times \frac{AI}{CGS}$, де AI (average inventory ratio) – середній рівень запасів, CGS (cost of goods sold) – вартість проданих товарів 91.5 – квартальний мультиплікатор (у випадку розрахунку річного показника використовується мультиплікатор 365); днів
Показник вільного потоку грошових коштів (free cash flow, FCF)	$FCF = NI - AM + (IE - II) \times (1 - TR) - CWC - CE$, де AM (amortization) – амортизація, IE (interest expense) – проценти по кредитах, II (interest income) – дохід по кредитах, TR (tax rate) – ставка податку, обчислена десятковим дробом, CWC (changes in working capital) – зміни в робочому капіталі, CE (capital expenditure) – капітальні витрати; млрд.долл.
Показник дивідендних виплат (payout ratio, PR)	$PR = \frac{TSD}{NI} \times 100\%$, де TSD (total shareholders' dividends) – сукупні виплати дивідендів, NI (net income) – чистий дохід; %.
Показник левелю (leverage ratio, LEV)	$LEV = \frac{DBT}{EQ}$, де DBT (total debt) – позикові кошти, EQ (total equity) – власні кошти.
Коефіцієнт матеріальних активів підприємства (tangible common equity ratio, TCE)	$TCE = \frac{TSE - TIA - PS}{TA - TIA} \times 100\%$, де TSE (total shareholder's equity ratio) – сукупна власність акціонерів, TIA (total intangible assets) – нематеріальні активи, PS (preferred stock) – привілейовані акції, TA (total assets) – сукупні активи; %.
Коефіцієнт здійснених виплат (days sales outstanding, DSO)	$DSO = 91.5 \times \frac{AR}{SL}$, де AR (account receivables) – дебіторська заборгованість, SL (sales) – обсяг продажів; днів.

Джерело: складено авторами на основі [11; 13-16].

У формалізованому вигляді модель залежності рентабельності інвестованого капіталу від чинників, що впливають на ефективність фінансової діяльності компаній, можна представити у наступному вигляді (2):

$$ROIC_{it} = \alpha + \beta_1 DIO_{it} + \beta_2 FCF_{it} + \beta_3 PR_{it} + \beta_4 LEV_{it} + \beta_5 TCE_{it} + \beta_6 DSO_{it} + v_{it},$$

$$i=1, \dots, N \quad t=1, \dots, T \quad (2),$$

де $ROIC_{it}$ – рентабельність інвестованого капіталу, DIO_{it} – коефіцієнт інтенсивності продажів,

FCF_{it} – показник вільного потоку грошових коштів, PR_{it} – показник дивідендних виплат, LEV_{it} – показник левереджу, TCE_{it} – коефіцієнт матеріальних активів, DSO_{it} – коефіцієнт здійснених виплат, $\beta_1, \dots, \beta_6$ – стандартизовані коефіцієнти моделі, α – константа, v_{it} – випадкова похибка моделі, i – номер об'єкта, t – час.

Дескриптивна статистика обраних змінних представлена в табл. 2.

Таблиця 2

Дескриптивна статистика змінних моделі

	DIO	DSO	ROIC	TCE	LEV	FCF	PR
Середнє	23,139	59,488	8,268	20,71	9,333	2,799	0,204
Медіана	24,200	59,110	5,035	4,785	2,128	2,142	0,101
Мінімум	1,2700	33,580	-21,140	-22,710	0,000	-8,951	-3,780
Максимум	67,020	93,260	48,270	68,680	140,34	20,970	3,208
Стандартне відхилення	13,150	10,973	13,208	27,381	23,403	3,581	0,500

Джерело: розраховано авторами.

Враховуючи те, що статистична вибірка налічує лише чотири компанії та має панельну структуру даних, проаналізуємо результати моделей наскрізної (pooled) регресії та з фіксованими ефектами (fixed effects). Коефіцієнти остаточної специфікації моделей після виключення статистично незначущих змінних представлені в табл. 3.

Таблиця 3

Коефіцієнти специфікації моделі та їх статистична оцінка

Параметри моделі	Pooled	Fixed effects
	Коефіцієнт (t-статистика)	Коефіцієнт (t-статистика)
DIO	-0,113* (-1,843)	-0,281** (-2,248)
TCE	0,285*** (9,697)	0,208*** (2,827)
FCF	0,868*** (4,493)	1,103*** (5,607)
Константа	2,563 (1,222)	7,387 (2,903)
R ² _{скоригований}	0,469	0,521
F _{стат.} (p-value)	59,738 (1,79e-27) ***	37,090 (1,02e-29) ***

*** – статистична значущість за рівня 0,01;

** – статистична значущість за рівня 0,05;

* – статистична значущість за рівня 0,1.

Джерело: розраховано авторами.

Результати моделювання свідчать про достатньо високий ступінь апроксимації даних, оскільки рентабельність інвестованого капіталу компаній на 45-52% пояснюється варіацією обраних детермінантів ефективності фінансової діяльності. Зазначимо, що при виборі найбільш адекватної моделі з-поміж наскрізної регресії та моделі з фіксованими ефектами слід орієнтуватися не на R², а на значення тестової статистики Вальда. Оцінка зазначеної статистики дозволила визначити, що найбільш адекватною є модель з фіксованими ефектами (F(3, 193) = 8,02147, р-значення 1,02e-29). Тобто при визначенні детермінантів ефективності фінансової діяльності компаній міжіндивідуальні відмінності виявляються сильнішими за динамічні. При цьому результати FE-моделі підтвердили результати наскрізної регресії.

Таким чином, загалом отримані результати демонструють пряму залежність ефективності фінансової діяльності від вільного грошового потоку і коефіцієнта матеріальних активів та зворотну за-

лежність від коефіцієнта інтенсивності продажів продукції. Це підтверджується й результатами наскрізної регресії. Для оцінки ступеня впливу обраних параметрів на незалежну змінну, необхідно розрахувати коефіцієнти еластичності, оскільки параметри рівняння представлені в різних одиницях виміру [2]. Коефіцієнти еластичності, розраховані на основі результатів pooled моделі, представлені в табл. 4.

Таблиця 4

Коефіцієнти еластичності

Показник	Коефіцієнт еластичності
DIO (days inventory outstanding)	-0,316
TCE (tangible common equity ratio)	0,714
FCF (free cash flow)	0,293

Джерело: розраховано авторами.

Для економічної інтерпретації моделі проаналізуємо стандартизовані коефіцієнти рівняння pooled моделі та коефіцієнти еластичності. Найбільший вплив на показник рентабельності господарської діяльності розглянутих корпорацій має коефіцієнт матеріальних активів підприємства (TCE). Найвище значення за модулем коефіцієнта еластичності при даному показнику свідчить про те, що при зростанні цього показника на 1%, показник рентабельності господарської діяльності збільшиться на 0,7%. Коефіцієнт матеріальних активів компанії дозволяє оцінити кредитне плече підприємства. Він показує, яка частка матеріальних активів куплена на власні кошти, а яка на позикові, тобто має бути повернена кредиторам. Наприклад, коефіцієнт, що дорівнює 5%, показує, що інші 95% матеріальних активів підприємство придбало за рахунок позикових коштів і ця позика в перспективі повинна бути погашена. Таким чином, чим більший показник, тим більш стійким є підприємство. Знайдена залежність пояснюється тим, що при розрахунку показника рентабельності інвестованого капіталу в знаменнику формули фігурує сума довгострокових зобов'язань. Коефіцієнт матеріальних активів також враховує заборгованість підприємства, пов'язану з придбанням матеріальних активів.

Специфіка діяльності корпорацій, які працюють у реальному секторі економіки, передбачає високу вагу матеріальних активів у структурі капіталу компаній, тому таким важливим є джерело фінансування матеріальних активів. При підви-

цінні частки матеріальних активів, придбаних за власні кошти, показник рентабельності інвестованого капіталу корпорацій збільшується, оскільки матеріальні активи потенційно дозволяють залучати додаткові дешевші кошти під заставу, що знижує середньозважену вартість капіталу.

Значний вплив на показник рентабельності інвестованого капіталу ТНК має коефіцієнт інтенсивності продажів продукції (DIO), що характеризує кількість днів, протягом яких компанія зберігає продукцію, перш ніж її продати. Враховуючи дані таблиці 4, можна зробити висновок про те, що при збільшенні показника на 1%, рентабельність підприємств зменшиться на 0,3%. Показник інтенсивності продажів є вирішальним при розрахунку оборотності грошових коштів, що визначає, як довго грошові кошти прив'язані до робочого капіталу. Зростання показника інтенсивності продажів, як правило, характеризує негативні тенденції в роботі компанії – підприємству потрібно більше часу для збуту продукції, через що зростають витрати зберігання товару, сповільнюється випуск нової продукції, зменшується обіг оборотного капіталу в цілому. Модель демонструє, що в результаті уповільнення швидкості продажів компанії рентабельність її діяльності зменшується. Зазначимо, що коефіцієнт інтенсивності продажів продукції характеризує кількість днів, протягом яких компанія зберігає продукцію, перш ніж її продати. Таким чином, показник інтенсивності продажів є скоріше показником ефективності логістики підприємства, ніж фінансовим показником, однак не можна не враховувати його важливість при аналізі ефективності менеджменту ТНК. Крім того, показник інтенсивності продажів є вирішальним при розрахунку оборотності грошових коштів, який визначає, як довго грошові кошти прив'язані до робочого капіталу.

Також на рентабельність інвестованого капіталу корпорацій Apple, General Electric, Hewlett-Packard і Ford має вплив показник вільного потоку грошових коштів (FCF). Згідно з даними таблиці (4), зростання цього показника на 1% призводить до збільшення показника рентабельності господарської діяльності на 0,3%. Показник вільного потоку грошових коштів – один з найінформативніших показників фінансової діяльності, що демонструє здатність компанії генерувати високоліквідні активи. Для поточних і потенційних

інвесторів, які вкладають кошти в активи тієї або іншої фірми, основний інтерес представляє здатність її менеджменту генерувати позитивні грошові потоки від їх експлуатації, які не тільки покривають всі необхідні витрати, але і забезпечують приріст добробуту. Тому в процесі прийняття рішення інвестори приділяють основну увагу не валовому або чистому, а вільному грошовому потоку фірми, який може бути спрямований в їх розпорядження. Таким чином, зростання вільного потоку грошових коштів має позитивний вплив на рентабельність інвестованого капіталу корпорацій.

Висновки і пропозиції. На основі результатів проведеного дослідження детермінантів ефективності фінансової діяльності ТНК можна зробити наступні висновки. По-перше, діяльність корпорацій підкорюється основним теоретичним концепціям, що пояснюють взаємозалежність між основними показниками фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Крім того, за допомогою моделі було доведено, що, не дивлячись на відмінності в спеціалізації, політиці вищого менеджменту та структурі фінансових ресурсів, чотири визначні світові корпорації мають загальні тенденції та закономірності в процесі фінансування своєї діяльності. За допомогою регресійного аналізу було доведено, що на ефективність фінансової діяльності корпорацій істотно впливає структура активів, інтенсивність продажів та обсяг чистого грошового потоку. Було встановлено, що найбільший вплив на рентабельність інвестованого капіталу досліджуваних корпорацій має коефіцієнт матеріальних активів, що вимагає підвищення уваги до даного показника в процесі розробки фінансової стратегії компаній. Зокрема, виявлена пряма залежність між рентабельністю інвестованого капіталу та питомою вагою матеріальних активів свідчить про те, що дані активи можуть використовуватися компаніями під заставу для отримання більш дешевих позикових фінансових ресурсів та сприятимуть зниженню середньозваженої вартості капіталу. Перспективами досліджень у даному напрямку можна вважати як якісне покращення обсягу статистичних даних, які б включали більшу кількість об'єктів спостереження, так і включення до аналізу інших структурних характеристик компанії, вплив яких має суттєве значення при оцінці ефективності фінансової діяльності господарюючих суб'єктів.

Список літератури:

1. Бердар М.М. Фінанси підприємств : навч. посібник / М.М. Бердар. – К. : Центр уч. літ-ри, 2010. – 352 с.
2. Бланк І.А. Фінансова стратегія підприємства / І.А. Бланк. – К. : Эльга, 2004. – 720 с.
3. Корпоративные финансовые решения. Эмпирический анализ российских компаний (корпоративные финансовые решения на развивающихся рынках капитал) : монография / Под науч. ред. д.э.н. И.В. Ивашковской. – М. : ИНФРА-М, 2012. – 281 с.
4. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» зі змінами : Наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 [Електронний ресурс]: Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0398-99>.
5. Радугин А. Д. Корпоративное управление и защита прав собственности: эмпирический анализ и актуальные направления реформ / А. Д. Радугин, Р. М. Энтов // Научные труды ИЭПП № 36. – 2001. – 280 с.
6. Ратникова Т.А. Введение в эконометрический анализ панельных данных / Т.А. Ратникова // Экономический журнал ВШЭ. – 2006. – № 2. – С. 267-316.
7. Фінанси підприємств : підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін. ; кер. авт. кол. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін ; 5-те вид., перероб і доп. – К. : КНЕУ, 2005. – 546 с.
8. FORTUNE Magazine's annual ranking of America's 500 largest corporations // Fortune Global 500 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://money.cnn.com/magazines/fortune/fortune500/>.
9. Farrar J. The New Financial Architecture and Effective Corporate Governance // J. Farrar – Heinonline [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://heinonline.org/HOL/LandingPage?collection=journals&handle=hein.journals/intlyr33&div=70&id=&page=>.
10. Kocenda E. Financial Efficiency and the Ownership of Czech Firms / E. Kocenda, J. Hanousek, M. Masika // William Davidson Institute Working Paper. – 2011. – May. – № 1016. – 34 p.

11. Kolk A. Towards a General Paradigm of Financial Management Effectiveness // A. Kolk, Key Points R. van Tulder, Carlijn Welters – Transnational Corporations – 2002 – #1 – P. 7-51
12. Margaritis D. Capital structure, equity ownership and firm performance / D.Margaritis, M. Psillaki // Journal of Banking & Finance. – 2010. – Vol. 34. – Issue 3. – P. 621-632.
13. YCharts – Stock Charts, Stock Ratings & Economic Indicators/ Apple Corporation financial indicators [Electronic resource]. – Available from : <http://ycharts.com/companies/AAPL>.
14. YCharts – Stock Charts, Stock Ratings & Economic Indicators / Ford Motor Corporation financial indicators [Electronic resource]. – Available from : <http://ycharts.com/companies/F>.
15. YCharts – Stock Charts, Stock Ratings & Economic Indicators / General Electric Corporation financial indicators [Electronic resource]. – Available from : <http://ycharts.com/companies/GE>.
16. YCharts – Stock Charts, Stock Ratings & Economic Indicators / Hewlett Packard Corporation financial indicators [Electronic resource]. – Available from : <http://ycharts.com/companies/HPQ>.

Бычкова Н. В.

Коновалова А. А.

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

ДЕТЕРМИНАНТЫ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ТНК В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ТРАНСФОРМАЦИЙ

Резюме

В статье исследованы особенности организации финансов ТНК и определены показатели оценки финансовой деятельности компаний. На основе регрессионного анализа проведена оценка степени влияния отдельных показателей финансовой деятельности на рентабельность инвестированного капитала ведущих ТНК мира.

Ключевые слова: транснациональные корпорации, финансовая деятельность, рентабельность инвестированного капитала.

Bychkova N. V.

Konovalova A. A.

Odessa National University named after I. I. Mechnikov

DETERMINANTS OF THE FINANCIAL EFFECTIVENESS OF TNCs IN THE FACE OF GLOBAL ECONOMIC TRANSFORMATIONS

Summary

The article investigates the features of financial organization of TNC and the determines the indicators of financial performance. Based on regression analysis, the article assesses the degree of influence of individual financial indicators on the return on invested capital of the world leading TNC.

Key words: Transnational corporations, financial activity, return on invested capital.